

Napjaink eszmei galambfajtája

A XXV. Alföldi Állattenyésztési és Mezőgazda Napokon a galambok közül legnagyobb számban a szalontai óriást mutatták be. Ez jelzésértékű, hiszen ezeknek az állatoknak kiváló a hústermelő képességük és a szaporaságuk, miközben ellenálló képességük is kimagasló, s ahol lehet, kijáró (vagy ahogy Erdélyben nevezik, réti) galambként is szedegethetnek némi eleséget maguknak a határban. Emellett különös megjelenése, szépsége is rászolgál arra, hogy a kiállítások sztárja legyen.

A fajta bölcsője minden bizonnyal Nagyszalonta és az azt körülvevő falvakban, tanyákon ringott, ahol a mai napig is nagy galambként, nagy fajtaként ismerik. Úgy a városi, mint a falusi tenyésztők körében nagy népszerűségnek örvendett és örvend a mai napig is mint húsgalamb. Úgy a paraszti gazdaságokban, mint a városi galambászok között elsősorban a XX. század első felében terjedt el széles körben a Nagyváradi és Arad közötti alföldi területeken. Hatalmas testét igen hosszú és dús tollazat borítja, ami az időjárás viszonyosságai ellen is biztos védelmet nyújt. A helyi tenyésztők a mai napig is a hímeiket kokasnak vagy kannak nevezik. Ezek testhossza 46–48 cm között változik,

míg a helyi galambászsargonnal élve a jércéké, azaz a tojóké 1–2 centiméterrel rövidebb. A hímek ideális testsúlya 70–90, míg a tojóké 60–75 kg. A jól táplált, élet-erős fiataloknak a fészek elhagyásakor több mint fél kilogrammot kell nyomniuk.

A szalontai óriásgalambnak nemcsak hatalmas teste lenyűgöző, hanem különös tollazata is. A viszonylag nagy fejet fésű vagy dupla konty ékesítheti, mely oldalról kissé összenyomott, így lényegesen hangsúlyozottabbnak tűnik. A fésűs madarakat a tenyésztők egyszerűen csak egybúbúnak, a duplakontyosokat pedig kétbúbúnak nevezik. Az úgynevezett orrkonty a csőr tövében egy felfelé álló, kissé a csőrré hajló tolldísz jelenti.

A szalontai óriásgalamb csőre minden esetben fehér, enyhén lefelé hajlik, hossza mintegy 2–2,2 centiméter. Tehát a galambfajták között közepes csőrhosszal rendelkezik. A szemek viszont egyértelműen aprók és sötétek, legtöbbször bükköny színűek, s ezeket egyszerű, hússzínű szemgyűrű ékesíti, melyet tenyésztői berkekben szempacalnak hívnak. A nyak közepes hosszúságú, vastag, egyenes és függőleges tartású, viszont a széles és domború mell igen hosszú, és kissé előre dől. A hát viszont kifejezetten hosszú és egyenes. A szárnyak 30–33 centisek. A lábak erősek, közepesen hosszúak, simák, 11–13 centiméter hosszúak. A farok 16–18 centiméter hosszú, és 12 kormánytollból áll.

A legtöbb szalontai óriás, úgynevezett holdas galamb más szóval barátajzolatot. Az alapszín általában kék, sárga, vörös, fekete vagy vörösfakó. De léteznek kávébarna alapszínűek is, ezeket nevezik dohányosnak vagy vadlibának. Fontos, hogy a fej, az áll, valamint a nyak egy része, a combok és a has fehérek legyenek. A „mocskos fejű” szalontai óriásgalamboknál színes foltok megengedhetők a fejtollazatban. Ezenkívül elfogadottak a teljesen fehér egyedek, melyeket a gazdák hófehéreknek neveznek. Hazánkban legnagyobb számban Békésben tartják, de előfordulnak egyedei már a Dunántúl több régiójának nagyobb tenyésztőiben is. Erdélyben viszont úgy a keleti, mint a nyugati területeken széles körben elterjedt.

T. ZS.

Egy ősi fajta újra népszerű

A brakel tyúkfajta az egyik legősibbnak számít Nyugat-Európában, mely hajdanán leginkább a Németalföldön volt elterjedt, így nem meglepő, hogy ma a belgák tartják számon nemzeti fajtajukként. Minden bizonnyal ennek az ősi tyúkfajtának a kialakulására a XVI. században Törökországból importált ottani parlagi fajták hatottak.

Az elmúlt évszázadokban nemcsak a Németalföldön, hanem a mai Németország északnyugati és Franciaország északkeleti területein is széltében-hosszában elterjedt volt, így természetesen számos változata alakult ki. Mára azonban a fajta egységsült, így az olyan érdekes változatok, mint például a feketefejű brakel, sajnos kipusztult.

A brakel egy hosszútestű tyúk, mely mély, kerekded mellel rendelkezik. A fej ékessége a jól pigmentált, nagyméretű taraj, melynél a tojók esetében megengedett, hogy az egyik oldalra bukjon. Mindkét nemnél a füllebenyek fehérek, jól fejlettek. A lábak palaszürkék. Az évszázadok során csak két színváltozatban – aranyban és ezüstben – volt ismeretes a fajta, mára azonban sok új színváltozata alakult ki, így fehérsávozott-sárga, kék, fekete és fehér is megtalálható. Meglehetősen ellenálló, az éghajlat viszonyosságait jól elviselő, szaporajáró fajta. A jól tartott tyúkok akár évente 180, mintegy 65 gramm körüli fehér tojással hálálják meg a gondoskodást. Sajnos, ahogy a fajta elvesztette gazdasági jelentőségét, s inkább a díszbaromfi-tenyésztők portájára került, úgy a kotlási hajlam is csökkent a tyúkoknál – olyannyira, hogy mára elmondhatjuk: a brakel tojásait vagy más kotlóssal, vagy géppel kell kikeltetni. Viszont a tyúkok igen hamar, akár 4,5 hónaposan tojni kezdenek. Rendkívül jó táplálékkereső, igazi káprázó fajta, mely tágas férőhelyet igényel, s figyelni kell arra is, hogy jó repülőképességét nem veszítette el.

Az elmúlt évtizedekben a fajtát újra felfedezték a gazdaságibarmfi-tenyésztők, így Belgiumban ma az ökögazdaságokban éppúgy újratartják, mint az önálló háztáji gazdaságokban. Nálunk legutóbb Hódmezővásárhelyen, a XXV. Alföldi Állattenyésztési és Mezőgazda Napokon mutatták be.

